

Arvsfondens kontaktuppgifter

Telefon 08-7000 800
 E-post registrator@arvsfonden.se
 Webb www.arvsfonden.se

Slutrapporten skickas till

Kammarkollegiet
 Arvsfondsdelegationsenheten
 Box 2218
 103 15 Stockholm

Slutrapport – Redovisning av stöd ur Allmänna arvsfonden till projekt

- Slutrapporten består av två delar. Frågorna i del 1 handlar om projektets sista år. Frågorna i del 2 handlar om den totala projekttiden.
- Skriv kortfattat. Slutrapporten ska vara max 20 sidor.
- I slutet av detta dokument finns information om hur du skickar in din ansökan och vad du ska skicka med.
- Om ni har ett eller två år kvar på ert projekt ska ni inte redovisa på denna blankett. Då ska ni istället använda blanketten *Årsrapport med projektplan* som finns att ladda ned från www.arvsfonden.se.

Stödmottagare (organisations fullständiga namn enligt stadgarna eller officiellt register) Föreningen here4U	Organisationsnummer 802462-3277
Adress Vasagatan 22	
Postnummer och postort 72215 Västerås	
Projektets namn Behandling av unga våldsutövare	
Arvsfondens diarienummer 2015/095	
Ansvarig kontaktperson hos stödmottagare Therese Ankréus	
E-post kontaktperson therese@here4U.se	Telefon kontaktperson 072-252 72 21
Projektledare Susann Arnehed	
E-post projektledare susann.arnhed@arvsfonden.se	Telefon projektledare 08-700 07 79
Projektets sista år med redovisningsperiod (ange datum) ☐ Två ☒ Tre 2018-01-01 – 2018-12-31	
Hantering av personuppgifter Uppgifterna i denna rapport inklusive tillhörande bilagor sparas och hanteras i enlighet med Dataskyddsförordningen. Uppgifterna kan komma att användas vid förnyad kontakt. Läs mer om vår hantering av personuppgifter på http://www.arvsfonden.se	

Om Arvsfonden

Målgrupper

Arvsfonden finns till för tre målgrupper: barn, ungdomar och personer med funktionsnedsättning i alla åldrar.

Kriterier

Arvsfonden har tre kriterier som ska uppfyllas i alla projekt:

Idén ska vara nyskapande och utvecklande

Det kan till exempel handla om att testa en ny metod, anpassa en verksamhet efter en ny målgrupp eller att starta en helt ny verksamhet.

Målgruppen ska vara delaktig

Ett arvsfondsprojekt genomförs med och av målgruppen. Det är målgruppens behov som ska styra verksamheten.

Det ska finnas en plan för överlevnad

Det är viktigt att skapa förutsättningar för att projektets erfarenheter och resultat ska kunna leva vidare när finansieringen från Arvsfonden upphör. Det kan till exempel handla om en ny verksamhet, ny kunskap som sprids eller en ny arbetsmetod som fortsätter att användas.

Demokratiska värderingar

Utöver de övergripande kraven ovan måste verksamheter som får stöd ur Arvsfonden vila på demokratisk grund. Med det menar vi att verksamheten ska styras av följande värderingar:

Lika rättigheter och möjligheter

Alla människor ska ha lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk och social tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsförmåga, sexuell läggning eller ålder.

Delaktighet och inflytande

Möjligheter för alla i projektet att ha insyn i och kunna påverka verksamheten. Det kan till exempel handla om att kunna göra sin röst hörd och att bli lyssnad på.

Inkludering

Aktivt arbete för att var och en ska känna sig välkommen och kunna bidra och delta i verksamheten. Inkludering innebär ett arbete för både fysisk och social tillgänglighet, det vill säga att alla ska kunna ta sig in i och vara på de platser där verksamheten bedrivs och att alla ska kunna ta del av projektets information och kommunikation.

Del I – Redovisning av projektets sista år

I. Genomförande

Vilka resultat har ni uppnått i förhållande till de mål som sattes upp för det senaste projektåret?

Skriv här

Vårt sista projektår har till största del bestått av utökad samarbete med socialtjänstens grupp som arbetar riktat mot Unga Lagöverträdare. Enskilda kontakter där socialsekreterare bedömt att ”Studiegrupp om våld” är en lämplig insats har blivit väl implementerat och inneburit att vi kommit i kontakt med målgruppen. Målgruppen har även detta sista år inkluderat och utökats med unga flickor som utövade våld, två av dem har varit i 13-års åldern.

Enskilda klienter har under året uppgått till 10. Vid 2 tillfällen har kontakt tagits från andra kommuner i länet där en resulterade i att ett arbete skulle påbörjas men där socialtjänsten till slut placerade pojken på annan ort. Den andre unge mannen som var aktuell tackade ja till behandling men uteblev då boende missuppfattat datum. Det blev sedan för sent in i projekttiden att påbörja arbetet.

Uppföljning av klienter från förra året har skett kontinuerligt via telefon och via träffar.

Under både höst och vårtermin har ”Studiegrupp om våld” bedrivits på en högstadieskola med 8+2 träffar varje termin. En extra insats genomfördes på en högstadieskola som drabbades av ett knivdåd med allvarliga konsekvenser och vår metod efterfrågades för de killar som var klasskamrater med både offret och förövaren. En av lotsarna i projektet anställdes även i trygghetsskapande syfte på skolan efter händelsen.

Det fortsatta arbetet med lotsar knutna till projektet har inneburit handledning och utbildning som planerat. Dock inget behov av nyrekrytering. En ökad efterfrågan på våra lotsar har varit tydlig då flera skolor hört av sig för att kunna anställa dem som antingen allmän resurs för relations- och trygghetsskapande arbete eller som elevassistent.

Samverkansmöten har varit 5 stycken till antal istället för 8 men istället har 4 ytterligare andra möten genomförts i syfte att hitta vägar framåt för projektets fortsättning. Vi har även medverkat i en arbetsgrupp kopplat till ”En kommun fri från våld” inom Västerås Stad för att ytterligare sprida vår kunskap och våra erfarenheter. Dessa träffar har varit 4 till antalet under året. Vi har även deltagit i 3 träffar som Länsstyrelsen i Västmanland bjöd in till i syfte att göra en behovsinventering vad gäller stöd till våldsutövare i Västmanland.

Föreläsningar om vår metod samt om våldets mekanismer och konsekvenser har efterfrågats och genomförts vid 22 tillfällen.

En skriftlig sammanfattning av metoden som utvecklats har av tidsbrist inte genomförts.

2. Metod och aktiviteter

Vilka aktiviteter har genomförts under året?

Hur har ni genomfört aktiviteterna?

Skriv här

Studiegrupp om våld på gruppnivå har genomförts på en högstadieskola i Västerås. 10 pojkar i årskurs 8 valdes ut av elevhälsoteam, fritidsledare och mentorer för att delta i träffarna. Grunden till att de valdes ut anger skolan är att de är ett tight killgäng med hög status på skolan som ibland utövar psykiskt våld mellan varandra och mot andra. Med alternativa sätt att påverka varandra och andra i positiv riktning ser skolan att de skulle kunna göra skillnad. Skolan har också positiva erfarenheter från tidigare år när vi haft grupper där och har sett gynnsamma effekter såsom lugnare i korridorer och ändrat beteende gentemot varandra och andra hos de pojkar vi mött innan.

Träffarna har varit 8 + 2 gånger och har legat schemalagda under höstterminen på torsdagseftermiddagar. Under träffarna har också en lots varit med vilket vi vet sedan tidigare års arbete är en framgångsfaktor då lotsen fungerar som en bro mellan oss och pojkarna. Som incitament att delta har vi bjudit på fika varje gång och biobiljett var tredje gång. Anmärkningsvärt är att deltagandet varit 100 % vid alla tillfällen utom ett då en pojke var sjuk. Deltagarna uppger själva i utvärderingen att de ökat sin kunskap om våld och våldets konsekvenser. Att de upptäckt att de själva använder mer våld än de själva varit medvetna om men också fått strategier i att tänka och agera annorlunda. De uppger att de blivit mer mogna och ansvarstagande i situationer och speciellt anger de att de känner att de kan påverka situationer där gruppsytryck förekommer. Det har även varit tydligt under träffarna att det varit till nytta att skolan valde ut en tight kompisgrupp, de har vågat öppna sig och prata om för dem svåra saker vilket skett med respekt och värme pojkarna emellan. Den sista träffen kommer att ske i januari 2019. Utöver de 10 ggr vi träffat gruppen så har en uppstartsträff skett med skolans elevhälsoteam och ett avslutande möte kommer att hållas i januari.

De individuella kontakterna har varit 10 stycken och har kommit till oss via samarbete med socialtjänstens grupp riktad mot unga lagöverträdare, elevhälsoteam på skolor och stadens öppenvård. 2 kontakter togs även från andra kommuner i länet. Tre av kontakterna har varit mycket unga flickor (13 år) som utövat fysiskt våld. Vid en av kontakterna användes nytt material från Alternativ till våld i Norge, "Enkel och effektiv aggressionskontroll" med endast 4 träffar. 8 av de 10 enskilda kontakterna fullföljde "Studiegrupp om våld". En kontakt kom också från Kriminalvården. En ung man som avtjänade sista delen av sitt straff med fotboja. Han fullföljde inte behandlingen, men kom 4 ggr.

Under året fortsatte arbetet med grupphandledning av våra lotsar men övergick mer och mer till individuell handledning, då många av dem också har andra arbeten vilket försvårar träffar i grupp. I genomsnitt har vi träffat dem var 3-4 vecka och även haft telefonkontakt vid behov. Under hösten genomfördes en studieresa under två dagar med 8 av lotsarna till Malmö för att besöka organisationen No 2 crimes. De arbetar med att hjälpa unga kriminella med att vända sitt liv som ofta kantats av våld. Syftet var att berika lotsarna och oss själva med No 2 crimes erfarenheter av utanförskap, och redas tankar om vad som skulle kunna ha förhindrat deras väg mot kriminalitet och våld.

En ökad efterfrågan av utbildningar och föreläsningar om våld, dess mekanismer och

konsekvenser har varit tydlig under året. Vi har varit på 15 skolor och haft föreläsningar för både elever och personal, samt 7 stycken för professionella.

Vi har under året varit med i en arbetsgrupp runt arbetet med "En kommun fri från våld" för att bidra med vår kunskap och erfarenhet samt vårt stora nätverk på skolor runt om i staden. Dessa träffar har varit 4 till antalet.

Länsstyrelsen kallade under hösten ihop en arbetsgrupp för att se över stödet till våldsutövare i Västerås och länet. Vi bidrog med erfarenheter och kunskaper gällande unga våldsutövare och gruppen träffades 3 ggr under hösten. Medverkande var chefer från polis, socialtjänst, kriminalvården, Länsstyrelsen och Centrum mot våld. Gruppen var eniga om att killjouren och studiegrupp om våld behöver finnas och fortsätta.

Vi har under året haft utbyte och träffar med behandlare på kommunen "Centrum mot Våld" som träffar våldsutövare i nära relation över 18 år vid 2 tillfällen.

Under våren blev det klart att "Studiegrupp om våld" ingick som en del av tingsrättens straff "Ungdomskontraktet". Efter flera möten och diskussioner var såväl ungdomsåklagare, ungdomsdomare och socialtjänst mycket nöjda med denna påföljd nu fanns som alternativ att döma unga till. Genomströmningen till oss hann dock inte komma igång, eftersom det framåt sommaren började ges indikationer på att staden inte tänkte fortsätta finansiera Killjouren i Västerås.

Samverkansgruppen har träffats 5 ggr under året med skiftande antal deltagare i gruppen. Ändrade uppdrag och hög arbetsbelastning har varit orsaken. De personer i gruppen som representerat Stadsledningen och Individ och Familjenämnden i Västerås stad har utöver träffarna bistått projektet i de diskussioner som förts med staden gällande en eventuell fortsättning av "Studiegrupp om våld".

Under det sista året intensifierades processen med att here 4U-föreningen och Västerås Stad tecknar ett IOP-avtal. I avtalsdiskussionerna under våren förekom då också planer på att förstärka föreningens killjour med tjänster för att även kunde fortsätta bedriva behandling av unga våldsutövare. När hösten kom stod det klart att den nämnd som var tänkt att finansiera ett fortsatt arbete hade ett minus på ca 95 miljoner kronor och frågan om vår fortsättning fanns inte på agendan längre. Inte heller de medel vi haft från kommunen att bedriva killjouren beviljades fortsättning inom ramen för aktuellt IOP-avtal.

Hur har ni arbetat för att främja jämställdhet, tillgänglighet och mångfald?

Skriv här

Vi arbetar medvetet med dessa frågor i vår verksamhet och det finns även reglerat i föreningens stadgar. Organisationen here 4U och Killjouren har ett högt antal medarbetare utbildade i metoden MVP, och vi hjälper även till att utbilda i MVP inom Västerås Stad, föreningar och andra verksamheter. Flertalet av våra lotsar har även de genomgått grundutbildning i MVP inom ramen för "En kommun fri från våld", och vi har under detta sista år medverkat i arbetsgruppen för "En kommun fri från våld". Ytterligare ett sätt att försöka påverka jämställdhet och tillgängligheten är att vi deltagit i arbetsgruppen kopplad till Länsstyrelsens arbete för att också se till behovet av stöd och hjälp till våldsutövare.

Vi har utökat målgruppen genom att ta emot även flickor till "Studiegrupp om våld".

Vår tillgänglighet är hög då vi nås på telefon och mail varje dag samt att vår lokal finns mitt

inne i centrala Västerås och att besöka oss upplevs som icke-stigmatiserande. Mångfalden är en naturlig del av hela here 4U då vi vänder oss till alla unga i Västerås och har ca 350 barn och unga engagerade från olika etniciteter.

Vad har fungerat bra i projektet och vad har fungerat mindre bra?

Hur har ni hanterat det som har varit mindre bra?

Skriv här

Samarbetet med både socialtjänsten och skolor har varit över förväntan. Vi tänker att det beror på flera saker; dels att here 4U och Killjouren är välkända vilket medför att både professionella och ungdomar har hög tillit till verksamheten och oss. Dels att det finns ett stort behov av att kunna erbjuda unga med våldsproblematik eller våldserfarenheter ett alternativ till hjälp och stöd och att det inte heller är stigmatiserande för unga att vända sig till vår verksamhet.

Att arbetet med lotsar har gett ringar på vattnet och vi har sett en ökad efterfrågan och på ett sätt identifierat ett behov hos både skolor och socialtjänst. Lotsarna har kunnat arbeta både på grupp och individnivå på skolor med fokus på relation och trygghetsskapande närvaro.

Tilliten till here 4U och Killjourens arbete och professionalism tänker vi också var en bidragande orsak till att ”Studiegrupp om våld” kunde bli en påföljd inom

Ungdomskontraktet. Vi ser även att behovet är stort av alternativ för unga när de behöver stöd och hjälp och att vi fungerat som ett komplement till de insatser som finns inom staden redan. Ingen av de insatser som erbjudits tidigare har innefattat våld.

Metoden har finslipats så den är än mer anpassad och verksam i mötet med unga. Att vi också är trygga med metoden innebär en flexibilitet i mötet med den unge vilket vi märker ger gynnsamma effekter. Att arbeta med lotsar som brobyggare och motivatörer har fallit väldigt väl ut och visar på nyttan med att unga möter unga.

Att föreläsa och utbilda ämnet våld och vår metod har varit mycket efterfrågat under året. Vi har inte kunnat tacka ja till alla förfrågningar utan prioriterat skolor och andra professionella. Våra kunskaper och erfarenheter av arbetet med unga våldsutövare har också efterfrågats från en rad olika håll, senast från Män för jämställdhet.

Det som fungerat mindre bra är att matchningen mellan lots och de unga ibland varit svår under detta år. Vi upplever att de ungs som kommit till oss via främst socialtjänst har haft en mycket svår livssituation med multiproblematik i både hemmet och i skolan. Detta har varit svårt för lotsarna och vi har tacklat det genom att tillföra mer handledning. I två fall bedömde vi att vi själva som projektmedarbetare fick ta en större roll med tätare kontakter med den unge, vårdnadshavare och socialsekreterare.

Ytterligare svårighet har varit att komma i mål en långvarig finansiering och fortsatt arbete för projektet. Vi har arbetat hårt och målmedvetet med vår samverkansgrupp, möten med tjänstemän, beställare och politiker för att komma i mål, men tyvärr nådde vi inte ända fram

3. Samarbeten

Vilka organisationer har ni samarbetat med under året?

Vilka roller har de haft i projektet?

Skriv här

Vi har samarbetat med Socialtjänsten, Kriminalvården och Frivården, Tingsrätten, Ungdomsdomare, Ungdomsåklagare, Män för jämställdhet, En kommun fri från våld, Förebyggarcentrum, Centrum mot våld, Öppenvården Familj, Irisverksamheten (behandling alkohol och droger för ungdomar), Länsstyrelsen, Ungdomspolisen, Skolor, både högstudier och gymnasieskolor, Landstinget, Västerås Stads Stadsledning.

Alla har haft en roll av att sprida vårt arbete, varit delaktiga i att nå målgruppen, vara dörröppnare mot sina egna verksamheter, vara bollplank i metodutvecklingen och arbeta med att få metoden att bli en insats i ungdomskontraktet.

Samverkansgrupp och Stadsledning har också haft en betydande roll i arbetet med att försöka få projektet att fortsätta efter projekttidens slut.

4. Målgruppens delaktighet

Beskriv projektets huvudsakliga målgrupp/målgrupper.

Skriv här

Den huvudsakliga målgruppen är unga killar mellan 13-23 år som uppvisar problem med aggressivitet, bristande impuls kontroll och identifieras i huvudsak via socialtjänst, polis, kriminalvård, skolan eller landstinget. Under det sista året har vi även tagit emot 3 unga flickor från socialtjänsten där två av dem blivit polisanmälda för misshandel och en av dem fanns det oro runt vad gäller våldsutövande.

Hur har ni nått målgruppen?

Finns det några grupper som har varit svårare att nå och hur har ni i så fall hanterat det?

Skriv här

Målgruppen har nåtts i via alla samarbetspartners, samverkansgruppen, socialtjänsten, skolor, kriminalvården och öppenvården inom Västerås stad. Vi har även informerat direkt till målgruppen via skolor, fritidsgårdar. Det sista året har det även kommit unga via elevhälsovården på skolor.

Via landstinget har det varit svårt att nå målgruppen men i kontakten med en av flickorna var ett samarbete med BUP nödvändigt och de fick då upp ögonen för vårt projekt. Om vi fått medel från staden att fortsätta med arbetet efter projekttidens slut är vi övertygade om att det samarbetet utökats och att "Studiegrupp om våld" varit ett viktigt komplement även för de insatser som görs på BUP.

Hur har målgruppen varit delaktig i projektets genomförande under året?

Vilka roller har målgruppen haft?

Skriv här

Målgruppen har kommit till tals i de ändring vi behövt göra i det befintliga behandlingsprogrammet, främst via de grupper vi haft men även vid individuella kontakter. Under sista året har detta varit tydligt då vi även haft flickor i individuell behandling och då anpassar en del formuleringar. Målgruppen har även funnits med i den referensgrupp av unga i samma ålder som bildades när projektmedel skulle sökas, referensgruppen har träffats två gånger under sista året. Lotsarna i projektet har också varit till stor hjälp då de funnits med när vi träffat målgruppen och då kunnat fånga upp åsikter, röster och framförallt behov hos målgruppen.

Målgruppens roller har uttalat varit att vara oss behjälpliga i att anpassa metoden vad gäller ordning på teman, språk och upplägg med övningar för att forma metoden så den passar målgruppen.

En framgångsfaktor har varit att vi alltid varit tydliga mot deltagare med att förmedla att vi metodutvecklar och att deras tankar, idéer och åsikter är av största vikt.

5. Projektets omfattning under året

Ange hur många aktiva deltagare som projektet har haft under året. Med aktiva deltagare menas barn, ungdomar och/eller personer med funktionsnedsättning som har inflytande över projektets planering och genomförande och som återkommande/över en längre tid medverkat i projektets aktiviteter.

Skriv här

Projektets aktiva deltagare	Varav andel			
	Antal	Pojkar /män	Flickor /kvinnor	Annan köns-kategori
Barn upp till 11 år med eller utan funktionsnedsättning	0	%	%	%
Ungdomar 12–25 år med eller utan funktionsnedsättning	34	70%	20%	%
Personer över 25 år med funktionsnedsättning	0	%	%	%
Summa aktiva deltagare	34	70%	25%	%

Ange hur många andra personer ur Arvsfondens målgrupper som nåtts av projektets information, erfarenheter och resultat genom till exempel en enstaka föreläsning, en film, en bok eller liknande.

Skriv här

Ca 40 st unga som deltar i andra projekt kopplade till organisationens verksamhet.
Övriga skolungdomar vid allmänna föreläsningar, ca 130 st.

Ange hur många andra personer (sekundära målgrupper som exempelvis yrkesgrupper, beslutsfattare, anhöriga, allmänheten) som omfattats av projektet.

Skriv här

Politiker, tjänstemän, statsledning: ca 25 st, Föräldrar till deltagare 5 st
Andra yrkesgrupper: ca 30 st

6. Överlevnad

Vad har ni gjort under året för att skapa förutsättningar för att projektets resultat och erfarenheter ska kunna leva vidare efter projekttiden?

Det kan vara i den egna organisationen, samarbetsorganisationerna och/eller på annat sätt.

Skriv här

Under det sista året har både delar av samverkansgruppen och båda projektmedarbetarna arbetat för att försöka få projektet att bli finansierat efter projekttidens slut. Ett tiotal möten med beställare, stadsledning och beslutsfattare behandlade denna fråga. En möjlig väg framåt har under alla tre åren varit den IOP process som fortlöpt under projekttiden. Detta i kombination med nyckelpersoner i samverkansgruppen och god samverkan med socialtjänst och tingsrätt sågs som en väg framåt. Både från samverkansgruppen och från övriga samverkansparter och föreningens styrelse. Tyvärr satte stadens ekonomi helt stopp för detta. Men erfarenheter av att jobba med unga våldsutövare tar vi med oss in i det skolnätverk som vi fortfarande är en del av. Nu ska vi inrikta oss på att berätta för elever och personal om våldets mekanismer, och hur man kan bemöta de som uppenbart är våldsamma. Men även normbrytande beteenden ska uppmärksammas utifrån att dessa elever kan vara utsatta för våld i en annan kontext än i skolan.

Utbildningar och workshops anpassade efter skolans olika stadier; mellan-, högstadiet och gymnasiet är vårt fokus. Vi kan nu mycket mer om våld jämfört med hur mycket vi kunde vid projektets uppstart i januari 2016.

7. Dokumentation och spridning

Hur har ni dokumenterat projektets erfarenheter?

Skriv här

Att dokumentera alla former av förändring i metoden har tagit tid i anspråk under detta år då

målgruppen också innefattat unga flickor samt att vi använt ”Alternativ till Vålds” - Enklare och effektiv aggressionskontroll , 4 övningar vid två tillfällen.

Ytterligare dokumentation är även de powerpoints med utbildningstillfällen vi använt mot professionella.

För övrigt har dokumentation skett kontinuerligt under året i form av minnesanteckningar vid projektmöten, samverkansträffar och dagliga rutiner. Varje grupp och individtillfälle dokumenteras och i form av närvaro, aktuella teman och övningar som går igenom.

Hur har ni arbetat med att sprida information, kunskap och erfarenheter från projektet?

Skriv här

Även detta år har vi deltagit vid konferenser och under året har det varit tydligt att vårt arbete spridits då vi ofta är efterfrågade att antingen berätta specifikt om projektet eller som experter inom våld. Att få sprida information, kunskap och erfarenheter utifrån ett förövarperspektiv är en viktig fråga och våra erfarenheter vill många ta del av.

Detta år har vi vid fler tillfällen efterfrågats av skolor för att utbilda och informera om våld och våldets mekanismer. Insatserna har riktats både mot personal och elever.

Vi har dessutom ingått i en arbetsgrupp kopplad till ”En kommun fri från våld” samt i en grupp sammankallad av Länsstyrelsen för att förbättra arbetet med våldsutövare i Västerås och länet. Under slutet av hösten 2018, sista året hörde MÄN av sig, och de vill ta del av våra erfarenheter i och med deras uppstart av nytt projekt kring våld och killar. Möte är inplanerat till början av 2019.

8. Förändringar och avvikelser

Har ni behövt förändra något i projektet jämfört med senaste årets projektplan?

Beskriv i så fall vilka förändringar ni gjort och hur de genomförts. Det kan handla om exempelvis målgrupp, tidsplan, aktiviteter, samarbeten.

Skriv här

Den största förändringen som skedde gäller målgruppen som under år 3 även innefattat flickor. Lotsverksamheten blev mindre i omfattning än vi räknat med då matchningen försvårades. Samverkan med Landstinget har även det sista projektåret varit under förväntan. Svårt att nå rätt funktioner och personer. Svårt att få personal med på våra samverkansgruppsmöten.

9. Ekonomisk redovisning

Ekonomisk redovisning av projektets kostnader och intäkter för det sista projektåret görs i Exceldokumentet *Slutrapport ekonomi*, som laddas ned från www.arvsfonden.se.

Kommentera budgetposter där utfallet avviker med minst 20 000 kronor jämfört med projektets beviljade budget. Var beredd på att svara på frågor även om mindre avvikelser.

Skriv här

Avvikelse: -Externa tjänster: + ca 155 000 kr. Antalet lotsar matchade till våra klienter har inte nått de antal som vi tänkte. Matchningen har varit utmanande och resurskrävande, och samtidigt mycket viktig för både lotsar och klienter. Vi har inte velat "chansa" med att matchningen ändå kanske skulle kunna bli bra. Det får inte bli fel, då vi riskerar klientens förtroende och motivation till att jobba med förändring.

Den handledning vi haft har blivit billigare under året då vår handledare blev egenföretagare och sänkte timarvodet.

-Informationsspridning och marknadsföring: + ca 50 000 kr. Det är den summa vi haft för att skriva en manual om vårt behandlingsarbete. Syftet var att trycka upp en sådan och distribuera till nätverket. Men på grund av tidsbrist har manualen inte skrivits.

-Inrikesresor: +20 000 kr. Vi reste till Malmö (buss och flyg) med åtta av våra lotsar för att under hösten besöka organisationen No 2 crimes. Beviljad budget för resekostnader till Malmö var 20 000 kr, och detta var nästan exakt det vi gjorde av med. Andra resor vi gjort inom ramen för behandlingsarbetet (tåg, bil) har föreningen stått för under året. Därav överskott på 20 000 kr av totalt beviljat 40 000 kr.

-Andra verksamhetskostnader: + ca 75 000 kr. Aktiviteter lotsar och klienter; våra lotsar har varit färre än planerat, och de som varit igång har inte gjort av med pengar i den omfattning som planerades. Utbildning; de utbildningar som genomförts har varit kostnadsfria och/eller finansierade av föreningen i övrigt. Boendekostnader; Det blev ett överskott (ca 10 000 kr) av beviljad budget beträffande boendet i Malmö.

Kommentera eventuell avvikelse som gäller annan finansiering eller egen finansiering respektive ideellt arbetade timmar som projektet haft under det gångna projektåret jämfört med vad som angavs av er i ansökan.

Ingen avvikelse.

Del 2 – Redovisning av den totala projektiden

10. Genomförande och resultat

Har ni uppnått de resultat ni satte som mål i ansökan?

Summera kortfattat vilka mål ni hade från början, vilka resultat ni uppnått och hur ni gått tillväga.

Skriv här

Under projektiden har vi lyckats med att utforma ett unikt behandlingsprogram för unga våldsutövare. Vi har, utformat, prövat och behandlat unga killar och tjejer både i grupp och individuellt och efterfrågan har varit stor på vår insats. Förfrågningar har kommit från såväl skolor, öppenvård och låsta institutioner och alla verksamheter har efter avslutad insats efterfrågat en fortsättning med nya grupper av unga. Metoden döptes till ”Studiegrupp om våld” för att försöka minska en eventuell stigmatisering vad gäller att gå i behandling. Att arbeta med språket och de olika teman som ingår i metoden har varit en ständig process där vi behövt vara flexibla och inkännande.

Arbetet med att knyta lotsar till behandlingen har varit mycket lyckosamt för både de unga som deltagit och för lotsarna själva. Lotsarna har också blivit efterfrågade i verksamheter i Västerås Stad då de uppvisar kunskap, ett framgångsrikt förhållningssätt och är trygga unga vuxna förebilder för de unga de möter. Att arbeta med kontinuerlig utbildning och handledning har varit nödvändigt då många av de unga de haft kontakt med haft det tufft i livet runtom själva behandlingen och lotsarna har blivit ett stort stöd för dem i många frågor. Att matcha lots och den unge har också varit viktigt och framgångsrikt men försvårats under sista projektåret då de ungas problematik varit mer omfattande.

Ett resultat är också att ”Studiegrupp om våld” under andra året blev en del av Västerås Stads handlingsplan mot våld och i slutet av andra året även en påföljd som tingsrätten kunde döma unga till som en del av Ungdomskontraktet.

Att informera och utbilda om vår metod samt våld och våldets mekanismer har blivit en viktig del av projektet. Vi märker att vi betraktas om experter och har varit tvungna att av tidsbrist tack nej till flera förfrågningar. Vi har dock prioriterat de förfrågningar som kommit som inneburit att träffa ungdomar. Vi har under projektiden varit måna om att tacka ja till rätt sammanhang som vi efterfrågats i och under sista ett och ett halvt åren har vi varit en del av ”En kommun fri från våld” för att bidra med våra erfarenheter och kunskap.

Den samverkan som upprättats under åren har varit väldigt framgångsrik och genom den har arbetet hela tiden tagit nya steg framåt. Framförallt samarbetet med socialtjänstens grupp som arbetar mot unga lagöverträdare och skolors elevhälsoteam har varit mycket lyckosamma. Samverkan har bidragit till att fler unga i behov av stöd har fått rätt och adekvat hjälp.

Samverkansgruppen som tillsattes redan vid ansökningsförfarandet har varit mycket viktig för projektet och fungerat som dörröppnare och möjliggörare. Till exempel att vi fick komma in på Salberga-anstalten, att vi kom med i Västerås Handlingsplan mot våld, att ”Studiegrupp om våld” blev en del av en dom i Tingsrätten är allt ett resultat av gruppens sammansättning

och deltagande som gav kraft och muskler åt arbetet.

Hade ni några mål som ni inte uppnådde?

Beskriv kortfattat vilka och varför.

Skriv här

Att komma ut i länet har varit svårt och en orsak kan vara att representanten från Länsstyrelsen i Samverkansgruppen bytts ut tre gånger under projektiden. Sen spelar avstånden roll då länet är stort.

Ytterligare mål som vi ej uppnått är samarbete med Landstinget. Vi tror att vi kom in fel från början med personer som befann sig för långt bort från vår målgrupp rent organisatoriskt och beslutsmässigt.

Antalet lotsar som vi tänkte använda blev färre än målet och det beror till stor del på att matchningen ibland var svår då många unga hade en multiproblematik.

Vilka har varit projektets viktigaste samarbeten?

Skriv här

Det har socialtjänst, skola och kriminalvård varit. Också samarbetet i Samverkansgruppen har varit mycket betydelsefullt.

Vilka har varit de viktigaste framgångsfaktorerna för projektet?

Skriv här

Att vår projektid startade när Västerås Kommun blev en av städerna i ”En kommun fri från våld” var väldigt lyckosamt och gav vårt arbete en bra start då många var angelägna om frågan. Under projektiden hände också #metoo och stärkte ytterligare det viktiga arbetet mot våld.

here 4U är en välkänd och etablerad organisation i Västerås och att vi drev projektet var framgångsrikt då vi redan ses som en organisation med mycket kunskap och har hög tillit bland både ungdomar och professionella.

En ytterligare framgångsfaktor är att metoden vi utvecklat är flexibel, klintfokuserad och förståelsebaserad vilket bidragit till att vi verkligen kunnat använda den fullt ut med goda resultat i mötet med de unga. Att vi haft fika och biobiljett som incitament har varit viktigt.

Att knyta lotsar till de unga har varit avgörande för deras fortsatta motivation och även gjort skillnad i livet i övrigt för de unga.

Vår handledning har varit ovärderlig under projektiden och terapeutens kunskap och erfarenhet har mycket väl matchat våra behov under handledning vilket skapat gynnsamma processer i både de grupper vi haft och i de enskilda kontakterna.

Vilka hinder har haft störst påverkan på projektet?

Skriv här

Det är uteslutande organisatoriska hinder där en del organisationer haft interna barriärer och de har varit svårt att få kontakt med rätt personer för att få fram info till beslutsfattare och huvudpersoner.

Det var svårare än vi trott att få spontana kontakter med målgruppen, att de skulle komma till oss på eget initiativ. Detta skedde istället från socialtjänst, föräldrar, skola.

Vi var väldigt nära att få med Killjouren och då även tjänster för våldsbehandling av unga utövare i föreningens IOP-avtal och förhandlingarna var intensiva men tyvärr gick det inte vägen.

11. Projektets totala omfattning

Ange hur många aktiva deltagare som projektet har haft under den totala projektiden. Med aktiva deltagare menas barn, ungdomar och/eller personer med funktionsnedsättning som har inflytande över projektets planering och genomförande och som återkommande/över en längre tid medverkat i projektets aktiviteter.

Skriv här

Projektets aktiva deltagare	Varav andel			
	Antal	Pojkar /män	Flickor /kvinnor	Annan köns-kategori
Barn upp till 11 år med eller utan funktionsnedsättning	0	%	%	%
Ungdomar 12–25 år med eller utan funktionsnedsättning	90	80%	20%	%
Personer över 25 år med funktionsnedsättning		%	%	%
Summa aktiva deltagare	90	80%	20%	%

Ange hur många andra personer ur Arvsfondens målgrupper som nåtts av projektets information, erfarenheter och resultat genom till exempel en enstaka föreläsning, en film, en bok eller liknande, under den totala projektiden.

Skriv här

Ca 670

Ange hur många andra personer (sekundära målgrupper som exempelvis yrkesgrupper, beslutsfattare, anhöriga, allmänheten) som omfattats av projektet under den totala projektiden.

Skriv här

Ca 125

12. Målgruppen

Beskriv vilka roller projektets målgrupp hade i planeringen av projektet.

Kom projektidén från målgruppen själv? Om inte – hur förankrades idén med målgruppen?

Skriv här

När Killjouren startades 2013 var en av frågorna som volontärer lyfte att vi behöver/måste arbeta mot våld på något sätt. Så på det sättet kan man säga att idén kom från målgruppen även om åldern inte stämmer till hundra procent eftersom volontärerna är mellan 18-26 år. De var dock tydliga med att arbetet måste starta i tidig ålder.

En referensgrupp startades upp som varit aktiva under hela ansökningsprocessen och även i metodutvecklingen.

Beskriv målgruppens huvudsakliga roller under genomförandet av projektet (hela projektiden)

Skriv här

Referensgruppen har varit aktiva i metodutvecklingen och kommit med nya tankar och idéer under åren. Till exempel lyfte de att vi på något sätt måste ta med prat om sociala mediers påverkan på ungas beteende i metoden.

Beskriv vilka roller projektets målgrupp/målgrupper har i den fortsatta verksamheten efter projektiden.

Skriv här

Vi kommer fortsätta ha kontakt med de vi mött på olika sätt. Några sker spontant upp oss när de behöver stöd eller hjälp. Några är nu medlemmar i föreningen och kommer på aktiviteter och några kommer övergå till att slussas in i volontärsarbetet i föreningen.

Finns det några grupper som ni ville nå med projektet men inte lyckades?

Vad beror det på?

Skriv här

Vi tänker att om vi kunnat fortsätta verksamheten så hade killar och tjejer kanske kommit till oss spontant när vi blivit än mer välkända för ett behandlingsarbete. Då hade vi kunnat hjälpt dem innan socialtjänst och tingsrätt är inblandade.

Vi tänker också att barn och ungdoms psykiatri hade varit en viktig samarbetspartner, men landstinget och psykiatri har varit oerhört svåra att hitta personer att samverka med.

Vilken betydelse har projektet haft för målgruppen/målgrupperna?

Skriv här

I utvärderingar ser vi att de unga vi mött lärt sig mer om våld, dess konsekvenser och mekanismer samt uppger att de använder mindre våld nu än tidigare. Det som vi märker har haft enormt stor betydelse är att vi och lotsarna funnits kvar efter avslutad insats och många har valt att behålla kontakten.

13. Överlevnad efter projekttiden

Vad lever vidare efter projekttiden? På vilket sätt och var? Beskriv hur projektets erfarenheter och resultat lever vidare - inom den egna organisationen, projektets samarbetsorganisationer och på andra sätt.

Skriv här

Inom den egna organisationen kommer kunskaper och erfarenheterna att leva kvar främst inom de nätverk vi har i skolor i hela staden. Vi kommer fortsatt hålla utbildningar och föreläsningar. Vi vet redan att vår kunskap kommer efterfrågas i olika sammanhang även utanför skolan vilket vi kommer svara upp på i mån av tid.

Män för Jämställdhet har efterfrågat vår metod och vi kommer träffa dem under våren för att delge allt material och våra erfarenheter.

Våra erfarenheter kommer att spridas inom Barnpilotverksamheten i Västerås Stad, ett nätverk som idag innefattar ca 1000 personer inom olika yrkeskategorier.

Vi har redan nu uppslag på idéer vad gäller våldspreventivt arbete i skolan som vi kommer att börja arbeta med under våren. Skolan är here 4U:s arena och där finns stora möjligheter för oss att fortsätta arbetet mot våld. På både mellan-, högstadiet och gymnasiet.

Utbildningar, workshops och föreläsningar står på agendan. Fokus ska vara våldets mekanismer.

Hur finansieras den fortsatta verksamheten?

Skriv här

Västerås Stad bidrar via det långsiktiga (3+1 år) IOP-avtal föreningen har med staden ett fortsatt arbete med värdegrunden inom skolan årskurs 3 till trean på gymnasiet där utbildning och information är de viktig del i det preventiva arbetet. Dessutom bidrar näringslivet med pengar till våra utbildningar kring tolerans, där våldet är ett centralt tema. Ytterligare planer finns på att låta andra kommuner ta del av våra kunskaper, och betala för föreläsningar och utbildningar. En känd friskolekoncern har initierat kontakt och vill diskutera möjligheten att börja arbeta med here 4U på sina skolor, där just våldet kan ramas in, förstås och motverkas.

Kommer samarbeten som påbörjats under projektet fortsätta efter projekttiden? Beskriv i så fall hur.

Skriv här

Via upparbetade kontakter med Länsstyrelsen, polisen, socialtjänsten, skolan, andra preventiva enheter inom kommunen samt strategier inom stadens styrning. Vi kommer att fortsätta sitta som representanter i samverkansgruppen; ”En kommun fri från våld”. Här kan vi föra fram våra åsikter och erfarenheter kring unga och våld.

Det finns även en styrgrupp knuten till det iop-avtal föreningen har med kommunen. I denna styrgrupp medverkar personal från Stadsledningen och utvecklare/strategier inom Västerås Stads skolverksamheter, tillsammans med here 4U-personal. Syftet är att finna metoder och tillvägagångssätt inom skolverksamheten. Våldet är ett i allra högsta grad aktuellt tema. Gruppen träffas 4 gånger/år och redan nu har en inventering påbörjats.

Hur har kunskaper och erfarenheter från projektet tagits tillvara inom er organisation och projektets samarbetsorganisationer?

Skriv här

På ett sätt eftersom vi varit med i olika sammanhang som handlar om att arbeta mot våld i stort och vi har där kunnat lyfta unga utövares behov och situation. Dock blir det svårt att fortsätta med när Killjouren inte lever kvar. Men kunskaperna om våld kommer skolverksamheter runt om i Västerås kunna ta del av via utbildningar och föreläsningar vi håller. Det gäller både elever och personal.

Har projektet påverkat organisationen på några andra sätt?

Skriv här

here 4U är som organisation stärkt med ovärderliga kunskaper och erfarenheter samt gjort våra värderingar än mer tydliga: att unga kan leda unga och att alla är värda en andra chans och att våldet kan förstås och förebyggas/behandlas.

Föreningen har visat att den klarar av att initiera, bedriva och slutföra ett gediget kunskapskrävande projekt som spänt över flera år med många samverkanspartners från vitt skilda organisationer. Det ger föreningen tyngd och trovärdighet.

14. Övriga kommentarer

Finns det annat som ni vill berätta om projektet som inte besvarats i de tidigare frågorna får ni gärna lägga till det här.

Skriv här

Under våren kommer vi anordna en workshop tillsammans med skolpersonal, en samordnare mot hedersrelaterat våld och förtryck inom Västerås Stad och ett flertal engagerade ungdomar för att bolla nya tankar om hur vi skulle kunna nå elever i skolan kring temat våld. Vi hoppas och tror att workshopen kommer generera i en ny ansökan till Arvsfonden.

UNDERTECKNANDE

Denna slutrapport undertecknas av personer med behörighet att företräda sökanden

Genom att underteckna intygas att lämnade uppgifter är riktiga.

Ort och datum

Ort och datum

Namnsteckning

Namnsteckning

Namnförtydligande

Namnförtydligande

Telefon och e-post

Telefon och e-post

	Följande dokument skickas in till Arvsfonden tillsammans med slutrapporten: (Klicka i respektive ruta för att markera)
☐	<i>Slutrapport ekonomi</i> (laddas ned från www.arvsfonden.se)
☐	<i>Revisors Granskningsrapport</i> (laddas ned från www.arvsfonden.se)
☐	Eventuella bilagor (pressklipp, material, med mera)

Behörighet

För information om behörighet, se anvisningar på www.arvsfonden.se.

Slutrapporten med bilagor skickas in med post till:

Kammarkollegiet
Arvsfondsdelegationsenheten
Box 2218
103 15 Stockholm

Maila även den ifyllda slutrapporten (Word) och Slutrapport ekonomi (Excel) till er handläggare vid Arvsfonden.